

Rzeczowniki – narzędnik liczby pojedynczej i mnogiej

Rodzaj męski żywy	<i>sąsiad</i>	<i>sąsiad</i> em	<i>sąsiad</i> ami
	<i>profesor</i>	<i>profesor</i> em	<i>profesor</i> ami
	<i>Polak</i>	<i>Polak</i> iem	<i>Polak</i> ami
	<i>gość</i>	<i>gości</i> em	<i>gości</i> mi
	<i>kruk</i>	<i>kruk</i> iem	<i>kruk</i> ami
	<i>słoń</i>	<i>słoni</i> em	<i>słoni</i> ami
	<i>pies</i>	<i>ps</i> em	<i>ps</i> ami
	<i>kolega</i>	<i>koleg</i> a	<i>koleg</i> ami
	<i>poeta</i>	<i>poet</i> a	<i>poet</i> ami
Rodzaj męski nieżywy	<i>klub</i>	<i>klub</i> em	<i>klub</i> ami
	<i>bilet</i>	<i>bilet</i> em	<i>bilet</i> ami
	<i>stolik</i>	<i>stoliki</i> em	<i>stolik</i> ami
	<i>kraj</i>	<i>kraj</i> em	<i>kraj</i> ami
Rodzaj żeński	<i>dziewczyna</i>	<i>dziewczyn</i> a	<i>dziewczyn</i> ami
	<i>Polka</i>	<i>Polk</i> a	<i>Polk</i> ami
	<i>babcia</i>	<i>babci</i> a	<i>babci</i> ami
	<i>pani</i>	<i>pani</i> a	<i>pani</i> ami
	<i>rzecz</i>	<i>rzecz</i> a	<i>rzecz</i> ami
Rodzaj nijaki	<i>słowo</i>	<i>słow</i> em	<i>słow</i> ami
	<i>morze</i>	<i>morz</i> em	<i>morz</i> ami
	<i>dziecko</i>	<i>dziecki</i> em	<i>dzieć</i> mi
	<i>pole</i>	<i>pol</i> em	<i>pol</i> ami

R. męski: -em, -'em, -a -ami (-mi)

R. żeński: -a -ami (-mi)

R. nijaki: -em, -'em -ami (-mi)

- *gośćmi, końmi, liśćmi, gałęźmi – gałęziami, dziećmi*

Przymiotniki – narzędnik liczby pojedynczej i mnogiej

Rodzaj męski	<i>dobry</i>	<i>dobrym</i>	<i>dobrymi</i>
	<i>ambitny</i>	<i>ambitnym</i>	<i>ambitnymi</i>
	<i>duży</i>	<i>dużym</i>	<i>dużymi</i>
	<i>polski</i>	<i>polskim</i>	<i>polskimi</i>
	<i>tani</i>	<i>tanim</i>	<i>tanimi</i>
Rodzaj żeński	<i>ładna</i>	<i>ładną</i>	<i>ładnymi</i>
	<i>zdolna</i>	<i>zdolną</i>	<i>zdolnymi</i>
	<i>sympatyczna</i>	<i>sympatyczną</i>	<i>sympatycznymi</i>
	<i>wysoka</i>	<i>wysoką</i>	<i>wysokimi</i>
	<i>letnia</i>	<i>letnią</i>	<i>letnimi</i>
Rodzaj nijaki	<i>grzeczne</i>	<i>grzecznym</i>	<i>grzecznymi</i>
	<i>duże</i>	<i>dużym</i>	<i>dużymi</i>
	<i>długie</i>	<i>długim</i>	<i>długimi</i>
	<i>głupie</i>	<i>głupim</i>	<i>głupimi</i>

R. męski: -ym, -im -ymi, -imi

R. żeński: -a -ymi, -imi

R. nijaki: -ym, -im -ymi, -imi

Zaimki osobowe – narzędnik

<i>ja</i>	(z) <i>mną</i>
<i>ty</i>	(z) <i>tobą</i>
<i>on</i>	(z) <i>nim</i>
<i>ona</i>	(z) <i>nią</i>
<i>ono</i>	(z) <i>nim</i>
<i>my</i>	(z) <i>nami</i>
<i>wy</i>	(z) <i>wami</i>
<i>oni</i>	(z) <i>nimi</i>
<i>one</i>	(z) <i>nimi</i>
<i>pan</i>	(z) <i>panem</i>
<i>pani</i>	(z) <i>panią</i>
<i>państwo</i>	(z) <i>państwem</i>
<i>panowie</i>	(z) <i>panami</i>
<i>panie</i>	(z) <i>paniami</i>

Być kim, czym

Paweł jest historykiem.

Mickiewicz był romantycznym poetą.

Ewa jest nauczycielką (dyrektorem).

Książki są moją miłością.

Interesować się

Interesuję się muzyką poważną.

Bawić się

Dziecko bawi się lalką.

Opiekować się

Rodzice opiekują się swoimi dziećmi.

Kierować

Dyrektor kieruje całą firmą.

Rzeczowniki – dopełniacz liczby pojedynczej

Rodzaj męski żywy	<i>sąsiad</i>	<i>sąsiada</i>
	<i>profesor</i>	<i>profesora</i>
	<i>Polak</i>	<i>Polaka</i>
	<i>gość</i>	<i>gościa</i>
	<i>kruk</i>	<i>kruka</i>
	<i>słoń</i>	<i>słonia</i>
	<i>pies</i>	<i>psa</i>
	<i>kolega</i>	<i>kolegi</i>
	<i>poeta</i>	<i>poety</i>
Rodzaj męski nieżywy	<i>klub</i>	<i>klubu</i>
	<i>bilet</i>	<i>biletu</i>
	<i>stolik</i>	<i>stolika</i>
	<i>kraj</i>	<i>kraju</i>
Rodzaj żeński	<i>dziewczyna</i>	<i>dziewczyny</i>
	<i>Polka</i>	<i>Polki</i>
	<i>babcia</i>	<i>babci</i>
	<i>pani</i>	<i>pani</i>
	<i>rzecz</i>	<i>rzeczy</i>
Rodzaj nijaki	<i>słowo</i>	<i>słowa</i>
	<i>morze</i>	<i>morza</i>
	<i>dziecko</i>	<i>dziecka</i>
	<i>pole</i>	<i>polu</i>

- R. męski: -a, -u, -i, -y
 -a (żywy X wołu!), -u (nieżywy X grzyba,
 kotleta, młotka, papierosa, sera, słownika!),
- R. żeński: -i, -y
- R. nijaki: -a

Przymiotniki – dopełniacz liczby pojedynczej

Rodzaj męski	<i>dobry</i>	<i>dobrego</i>
	<i>ambitny</i>	<i>ambitnego</i>
	<i>duży</i>	<i>dużego</i>
	<i>polski</i>	<i>polskiego</i>
	<i>tani</i>	<i>taniego</i>
Rodzaj żeński	<i>ładna</i>	<i>ładnej</i>
	<i>zdolna</i>	<i>zdolnej</i>
	<i>sympatyczna</i>	<i>sympatycznej</i>
	<i>wysoka</i>	<i>wysokiej</i>
	<i>letnia</i>	<i>letniej</i>
Rodzaj nijaki	<i>grzeczne</i>	<i>grzecznego</i>
	<i>duże</i>	<i>dużego</i>
	<i>długie</i>	<i>długiego</i>
	<i>głupie</i>	<i>głupiego</i>

R. męski: -ego, -'ego

R. żeński: -ej, -'ej

R. nijaki: -ego, -'ego

Zaimki osobowe – dopełniacz

<i>ja</i>	<i>mnie</i>
<i>ty</i>	<i>cię, ciebie</i>
<i>on</i>	<i>go, jego, niego</i>
<i>ona</i>	<i>jej, niej</i>
<i>ono</i>	<i>go, jego, niego</i>
<i>my</i>	<i>nas</i>
<i>wy</i>	<i>was</i>
<i>oni</i>	<i>ich, nich</i>
<i>one</i>	<i>ich, nich</i>
<i>pan</i>	<i>pana</i>
<i>pani</i>	<i>pani</i>
<i>państwo</i>	<i>państwa</i>
<i>panowie</i>	<i>panów</i>
<i>panie</i>	<i>pań-0</i>

Nie lubię cię, go, jej, ich.

Jego nigdy nie lubilem.

Lubię was, ale jego nie lubię.

Idę do ciebie, niego, niej, nich

- genitiv záporový
nie mam brata, psa, telewizora, żony, torba, spotkania
nie lubię muzyki poważnej, tego nowego kolegi
nie znam języka polskiego, Ewy, Pawła

- genitiv partitivní
mało cukru
dużo chleba
trochę soli
dość czasu
kubek herbaty
szklanka soku
kieliszek wina
filizanka kawy
talerz zupy
miska sałaty
wiadro wody
butelka wódki
łyżka oleju
tabliczka czekolady
kostka masła

- přivlastňování
pomnik Mickiewicza
matka Piotra
muzyka Chopina
samochód twojego brata
rower mojej siostry

- předložky s genitivem
do: idę do lekarza, do babci, do kawiarni
od: wracam od kolegi, od matki
z: jadę z Warszawy, ze szkoły
koło: koło domu, koło kościoła

- slovesa s předmětem v genitivu
szukać mieszkania
śluchać muzyki poważnej
uczyć się języka francuskiego
nasypać cukru do herbaty
dolać soku do szklanki

spróbować ciasta

skosztować wina

Mieć – czas przeszły		
1.	<i>miałem, miałam</i>	<i>mieliśmy, miałyśmy</i>
2.	<i>miałeś, miałaś</i>	<i>mieliście, miałyście</i>
3.	<i>miał, miała, miało</i>	<i>mieli, miały</i>

Móc – czas przeszły		
1.	<i>mogłem, mogłam</i>	<i>mogliśmy, mogłyśmy</i>
2.	<i>mogłeś, mogłaś</i>	<i>mogliście, mogłyście</i>
3.	<i>mógł, mogła, mogło</i>	<i>mogli, mogły</i>

Iść – czas przeszły		
1.	<i>szedłem, szłam</i>	<i>szliśmy, szłyśmy</i>
2.	<i>szedłeś, szłaś</i>	<i>szliście, szłyście</i>
3.	<i>szedł, szła, szło</i>	<i>szli, szły</i>

Jechać – czas przeszły		
1.	<i>jechałem, jechałam</i>	<i>jechaliśmy, jechałyśmy</i>
2.	<i>jechałeś, jechałaś</i>	<i>jechaliście, jechałyście</i>
3.	<i>jechał, jechała, jechało</i>	<i>jechali, jechały</i>

Nieść – czas przeszły		
1.	<i>niosłem, niosłam</i>	<i>nieśliśmy, niosłyśmy</i>
2.	<i>niosłeś, niosłaś</i>	<i>nieśliście, niosłyście</i>
3.	<i>niósł, niosła, niosło</i>	<i>nieśli, niosły</i>

Wieść – czas przeszły		
1.	<i>wiodłem, wiodłam</i>	<i>wiedliśmy, wiodłyśmy</i>
2.	<i>wiodłeś, wiodłaś</i>	<i>wiedliście, wiodłyście</i>
3.	<i>wiódł, wiodła, wiodło</i>	<i>wiedli, wiodły</i>

Wieźć – czas przeszły		
1.	<i>wiozłem, wiozłam</i>	<i>wieźliśmy, wiozłyśmy</i>
2.	<i>wiozłeś, wiozłaś</i>	<i>wieźliście, wiozłyście</i>
3.	<i>wiózł, wiozła, wiozło</i>	<i>wieźli, wiozły</i>

Zaimki dzierżawcze

ja	<i>mój, moja, moje, moi, moje</i>
ty	<i>twój, twoja, twoje, twoi, twoje</i>
on	<i>jego</i>
ona	<i>jej</i>
ono	<i>jego</i>
my	<i>nasz, nasza, nasze, nasi, nasze</i>
wy	<i>wasz, wasza, wasze, wasi, wasze</i>
oni	<i>ich</i>
one	<i>ich</i>
pan	<i>pana</i>
pani	<i>pani</i>
państwo	<i>państwa</i>
panowie	<i>panów</i>
panie	<i>pań-0</i>
swój	<i>swój, swoja, swoje, swoi, swoje</i>

<i>mój (twój, nasz, wasz)</i>	<i>ojciec</i>
<i>moja (twoja, nasza, wasza)</i>	<i>matka</i>
<i>moje (twoje, nasze, wasze)</i>	<i>dziecko</i>
<i>moi (twoi, nasi, wasi)</i>	<i>rodzice</i>
<i>moje (twoje, nasze, wasze)</i>	<i>babcie</i>

Widzę ~~mój~~ *swój* samochód.

Ty nie masz ~~twojego~~ *swojego* komputera?

Karol kocha ~~jego~~ *swoją* żonę.

Irena ma mało czasu na ~~jej~~ *swoje* dziecko.

Nowakowie zaprosili ~~ich~~ *swoich* rodziców.

Na urodzinach Ewy spotkaliśmy ~~nasze~~ *swoje* siostry.

Być – czas przyszły		
1.	<i>będę</i>	<i>będziemy</i>
2.	<i>będziesz</i>	<i>będziecie</i>
3.	<i>będzie</i>	<i>będą</i>

I. czas przeszły: <i>będ-</i> + bezokolicznik		
1.	<i>będę czytać</i>	<i>będziemy czytać</i>
2.	<i>będziesz czytać</i>	<i>będziecie czytać</i>
3.	<i>będzie czytać</i>	<i>będą czytać</i>

II. czas przeszły: <i>będ-</i> + imiesłów na -ł		
1.	<i>będę czytał, czytała</i>	<i>będziemy czytali, czytały</i>
2.	<i>będziesz czytał, czytała</i>	<i>będziecie czytali, czytały</i>
3.	<i>będzie czytał, czytała, czytało</i>	<i>będą czytali, czytały</i>

Czasowniki dokonane (czytać)			
-	<i>cz. przeszły</i>	<i>cz. teraźniejszy</i>	<i>cz. przyszły</i>
1.	<i>czytałem, czytałam</i>	<i>czytam</i>	<i>będę czytał, czytała</i>
2.	<i>czytałeś, czytałaś</i>	<i>czytasz</i>	<i>będziesz czytał, czytała</i>
3.	<i>czytał, czytała, czytało</i>	<i>czyta</i>	<i>będzie czytał, czytała, czytało</i>
1.	<i>czytaliśmy, czytałyśmy</i>	<i>czytamy</i>	<i>będziemy czytali, czytały</i>
2.	<i>czytaliście, czytałyście</i>	<i>czytacie</i>	<i>będziecie czytali, czytały</i>
3.	<i>czytali, czytały</i>	<i>czytają</i>	<i>będą czytali, czytały</i>

Czasowniki niedokonane (przeczytać)			
-	cz. przeszły	cz. teraźniejszy	cz. przyszły
1.	<i>przeczytałem, przeczytałam</i>	<i>przeczytam</i>	
2.	<i>przeczytałeś, przeczytałaś</i>	<i>przeczytasz</i>	
3.	<i>przeczytał, przeczytała, przeczytało</i>	<i>przeczyta</i>	
1.	<i>przeczytaliśmy, przeczytałyśmy</i>	<i>przeczytamy</i>	
2.	<i>przeczytaliście, przeczytałyście</i>	<i>przeczytacie</i>	
3.	<i>przeczytali, przeczytały</i>	<i>przeczytają</i>	

Czasowniki niedokonane - iść			
-	cz. przeszły	cz. teraźniejszy	cz. przyszły
1.	<i>szedłem, szłam</i>	<i>idę</i>	<i>będę szedł, szła</i>
2.	<i>szedłeś, szłaś</i>	<i>idziesz</i>	<i>będziesz szedł, szła</i>

Czasowniki niedokonane - chodzić			
-	cz. przeszły	cz. teraźniejszy	cz. przyszły
1.	<i>chodziłem, chodziłam</i>	<i>chodzę</i>	<i>będę chodził, chodziła</i>
2.	<i>chodziłam, chodziłaś</i>	<i>chodzisz</i>	<i>będziesz chodził, chodziła</i>

Czasowniki niedokonane - jechać			
-	cz. przeszły	cz. teraźniejszy	cz. przyszły
1.	<i>jechałem, jechałam</i>	<i>jadę</i>	<i>będę jechał, jechała</i>
2.	<i>jechałeś, jechałaś</i>	<i>jedziesz</i>	<i>będziesz jechał, jechała</i>

Czasowniki niedokonane - jeździć			
-	cz. przeszły	cz. teraźniejszy	cz. przyszły
1.	<i>jeździłem, jeździłam</i>	<i>jeżdżę</i>	<i>będę jeździł, jeździła</i>
2.	<i>jeździłeś, jeździłaś</i>	<i>jeździsz</i>	<i>będziesz jeździł, jeździła</i>

<i>Czasowniki niedokonane – pójść, przyjść, wyjść, odejść</i>			
-	<i>cz. przeszły</i>	<i>cz. teraźniejszy</i>	<i>cz. przyszły</i>
1.	<i>czytałem, czytałam</i>	<i>pójde</i>	
2.	<i>czytałeś, czytałaś</i>	<i>pójdiesz</i>	

<i>Czasowniki niedokonane – pojechać, przyjechać, wyjechać</i>			
-	<i>cz. przeszły</i>	<i>cz. teraźniejszy</i>	<i>cz. przyszły</i>
1.	<i>czytałem, czytałam</i>	<i>pojadę</i>	
2.	<i>czytałeś, czytałaś</i>	<i>pojedziesz</i>	

Rzeczowniki – miejscownik liczby pojedynczej i mnogiej

Rodzaj męski żywotny	<i>sąsiad</i>	<i>sąsiedzie</i>	<i>sąsiadach</i>
	<i>profesor</i>	<i>profesorze</i>	<i>profesorach</i>
	<i>Polak</i>	<i>Polaku</i>	<i>Polakach</i>
	<i>gość</i>	<i>gościu</i>	<i>gościach</i>
	<i>kruk</i>	<i>kroku</i>	<i>krukach</i>
	<i>słoń</i>	<i>słoniu</i>	<i>słoniach</i>
	<i>pies</i>	<i>psie</i>	<i>psach</i>
	<i>kolega</i>	<i>koledze</i>	<i>kolegach</i>
	<i>poeta</i>	<i>poecie</i>	<i>poetach</i>
Rodzaj męski nieżywotny	<i>klub</i>	<i>klubie</i>	<i>klubach</i>
	<i>bilet</i>	<i>biletcie</i>	<i>biletach</i>
	<i>stolik</i>	<i>stoliku</i>	<i>stolikach</i>
	<i>kraj</i>	<i>kraju</i>	<i>krajach</i>
Rodzaj żeński	<i>dziewczyna</i>	<i>dziewczynie</i>	<i>dziewczynach</i>
	<i>Polka</i>	<i>Polce</i>	<i>Polkach</i>
	<i>babcia</i>	<i>babci</i>	<i>babciach</i>
	<i>pani</i>	<i>pani</i>	<i>paniach</i>
	<i>rzecz</i>	<i>rzeczy</i>	<i>rzeczach</i>
Rodzaj nijaki	<i>słowo</i>	<i>słowie</i>	<i>słowach</i>
	<i>dziecko</i>	<i>dziecku</i>	<i>dzieciach</i>
	<i>morze</i>	<i>morzu</i>	<i>dzieliach</i>
	<i>pole</i>	<i>polu</i>	<i>polach</i>

R. męski lp.: -e, -u

-e twardotematowe (*student – studencie, kościół – kościele, popiół – popiele, anioł – aniele*)

wyjątki: *pan – panu, syn – synu, dom – domu*

-u zakończone na -k, -g, -ch (*rok – roku, pociąg – pociagu, dach – dachu*)

-u miękkotematowe (*dzień – dniu, tydzień – tygodniu, przyjaciel – przyjacielu*)

-u zakończone na funkcjonalnie miękką (*sz, ź, rz, cz, dź, dz, c*)

(*kosz – koszu, ryż – ryżu, korytarz – korytarzu, palacz – palaczu, palec – palcu*)

R. żeński lp.: -e, -i, -y

-e twardotematowe (*szkoła – szkole, matka – matce, plaga – pladze, pacha – pasze*)

-i miękkotematowe (*ciocia – cioci, armia – armii, poezja – poezji, kość – kości*)

-y zakończone na funkcjonalnie miękką (*sz, ź, rz, cz, dź, dz, c*)

(*kasza – kaszy, plaża – plaży, wiedza – wiedzy, praca – pracy, mysz – myszy, rzecz – rzeczy*)

R. nijaki lp.: -e, -u

-e twardotematowe (miasto – mieście)

-u zakończone na -k, -g, -ch (dziecko – dziecku, ego – egu, echo – echu)

-u miękkotematowe (jajo – jaju, radio – radiu)

-u zakończone na funkcjonalnie miękką (sz, ż, rz, cz, dż, dz, c)

(morze – morzu, łącze - łączu)

Liczba mnoga: -ach (domach, kobietach, jabłkach)

wyjątki: o/w Niemczech, o/we Włoszech, o/na Węgrzech

Niemiec → Niemcach X Niemcy → Niemczech

Włoch → Włochach X Włochy → Włoszech

Węgier → Węgrach X Węgrzy → Węgrzech

Przymiotniki – miejscownik liczby pojedynczej i mnogiej

Rodzaj męski	dobry	dobrym	dobrych
	ambitny	ambitnym	ambitnych
	duży	dużym	dużych
	polski	polskim	polskich
	tani	tanim	tanich
Rodzaj żeński	ładna	ładnej	ładnych
	zdolna	zdolnej	zdolnych
	sympatyczna	sympatycznej	sympatycznych
	wysoka	wysokiej	wysokich
	letnia	letniej	letnich
Rodzaj nijaki	grzeczne	grzecznym	grzecznych
	duże	dużym	dużych
	długie	długim	długich
	głupie	głupim	głupich

R. męski: -ym, -im -ych, -ich

R. żeński: -ej -ych, -ich

R. nijaki: -ym, -im -ych, -ich

Zaimki osobowe – miejscownik

<i>ja</i>	(o) <i>mnie</i>
<i>ty</i>	(o) <i>tobie</i>
<i>on</i>	(o) <i>nim</i>
<i>ona</i>	(o) <i>niej</i>
<i>ono</i>	(o) <i>nim</i>
<i>my</i>	(o) <i>nas</i>
<i>wy</i>	(o) <i>was</i>
<i>oni</i>	(o) <i>nich</i>
<i>one</i>	(o) <i>nich</i>
<i>pan</i>	(o) <i>panu</i>
<i>pani</i>	(o) <i>pani</i>
<i>państwo</i>	(o) <i>państwu</i>
<i>panowie</i>	(o) <i>panach</i>
<i>panie</i>	(o) <i>paniach</i>

<i>życzyć – czas teraźniejszy</i>		
<i>1.</i>	<i>życzę</i>	<i>życzymy</i>
<i>2.</i>	<i>życzysz</i>	<i>życzycie</i>
<i>3.</i>	<i>życzy</i>	<i>życzą</i>

życzyć czego komu

Życzę ci wszystkiego dobrego z okazji imienin (urodzin).

Życzył Irenie zdrowia i szczęścia.

Życzymy uczniom dobrych stopni.

Rzeczowniki – mianownik i biernik liczby mnogiej rzeczowników niemęskoosobowych (męskich nieosobowych, żeńskich, nijakich)

Rodzaj męski żywotny	<i>pies</i> <i>kruk</i>	<i>psy</i> <i>kruki</i>
	<i>słoń</i>	<i>słonie</i>
Rodzaj męski nieżywotny	<i>klub</i> <i>bilet</i> <i>stolik</i> <i>kraj</i>	<i>kluby</i> <i>bilety</i> <i>stoliki</i> <i>kraje</i>
Rodzaj żeński	<i>dziewczyna</i> <i>Polka</i> <i>babcia</i> <i>pani</i> <i>rzecz</i>	<i>dziewczyny</i> <i>Polki</i> <i>babcie</i> <i>panie</i> <i>rzeczy</i>
Rodzaj nijaki	<i>słowo</i> <i>dziecko</i> <i>morze</i> <i>pole</i>	<i>Słowa</i> <i>dzieci</i> <i>morza</i> <i>Pola</i>

R. męski lm.: -y, -i, -e

-y twardotematowe (*stół – stoły*, *zeszyt – zeszyty*)

-i zakończone na -k, -g (*słownik – słowniki*, *pociąg – pociągi*)

-e miękkotematowe (*pokój – pokoje*, *dzień – dni*, *tydzień – tygodnie*)

-e zakończone na funkcjonalnie miękką (*sz, ż, rz, cz, dż, dz, c*)

(*kosz – kosze*, *korytarz – korytarze*, *palec – palce*)

R. żeński lm.: -e, -i, -y

-y twardotematowe (*szkoła – szkoły*, *grupa – grupy*)

-i zakończone na -k, -g (*matka – matki*, *plaga – plagi*)

-e miękkotematowe (*ciocia – ciocie*, *armia – armie*)

-e zakończone na funkcjonalnie miękką (*sz, ż, rz, cz, dż, dz, c*)

(*kasza – kasze*, *plaża – plaże*, *praca – prace*)

-i/-y rzeczowniki zakończone na spółgłoskę (*kość – kości*, *mysz – myszy*, *rzecz – rzeczy*)

R. nijaki lp.: -a

-a (*miasto – miasta*, *zdanie – zdania*, *morze – morza*)

**Przymiotniki – mianownik i biernik liczby mnogiej
(formy niemęskoosobowe)**

<i>dobry, dobra, dobre</i>	<i>dobre</i>
<i>ładny, ładna, ładne</i>	<i>ładne</i>
<i>duży, duża, duże</i>	<i>duże</i>
<i>długi, długa, długie</i>	<i>długie</i>
<i>polski, polska, polskie</i>	<i>polskie</i>
<i>wysoki, wysoka, wysokie</i>	<i>wysokie</i>
<i>tani, tania, tanie</i>	<i>tanie</i>
<i>letni, letnia, letnie</i>	<i>letnie</i>
<i>głupi, głupia, głupie</i>	<i>głupie</i>

powienien, powinna – czas terażniejszy (<i>měl by, měla by</i>)		
1.	<i>powiniennem, powinnam</i>	<i>powinniśmy, powinnyśmy</i>
2.	<i>powinieneś, powinnaś</i>	<i>powinniście, powinnyście</i>
3.	<i>powinien, powinna, powinno</i>	<i>powinni, powinny</i>

proszę + bezokolicznik – forma zdvořilého rozkazu

proszę usiąść

sedněte si (prosím)

proszę się nie denerwować

nerozčilujte se (prosím)

proszę przyjść jutro

přijďte zítra (prosím)

trzeba (nie trzeba) + bezokolicznik

trzeba tam iść

je třeba (zapotřebí, nutno) tam jít

je třeba (zapotřebí, nutno), abys tam šel

nie trzeba tam chodzić

není třeba (zapotřebí, nutno) tam chodit

není třeba (zapotřebí, nutno), abys tam chodil

trzeba kupić bilet

je třeba (zapotřebí, nutno) koupit si vstupenku

je třeba (zapotřebí, nutno), aby sis koupil vstupenku

nie trzeba kupować biletu

není třeba (zapotřebí, nutno) kupovat si vstupenku

není třeba (zapotřebí, nutno), aby sis kupoval vstupenku

warto (nie warto) + bezokolicznik

warto tam iść

nie warto tam chodzić

warto przeczytać tę książkę

nie warto czytać tej książki

stojí za to jít tam

nestojí za to tam chodit

stojí za to přečíst si tu knihu

ta kniha stojí za přečtení

nestojí za to číst tu knihu

ta kniha nestojí za to, abys tu knihu četl

Zaprzeczenie czasownika być

a) być = łącznik w orzeczeniu imiennym

Jestem wesołym człowiekiem. → *Nie jestem wesołym człowiekiem.*

Karolu, jesteś geniuszem. → *Karolu, nie jesteś geniuszem.*

Jesteśmy dobrymi studentami. → *Nie jesteśmy dobrymi studentami.*

Kowalscy są nauczycielami. → *Kowalscy nie są nauczycielami.*

b) być = w funkcji samodzielnej, w znaczeniu *istnieć, przebywać, być obecnym*

być czas teraźniejszy → *nie ma + kogo, czego (D.lp.)*

być czas przeszły → *nie było + kogo, czego (D.lp.),*

być czas przyszły → *nie będzie + kogo, czego (D.lp.)*

jestem w domu → *nie ma mnie w domu*

jesteś w domu → *nie ma cię w domu*

jest w domu → *nie ma go/jej/go w domu*

pan jest w domu → *nie ma pana w domu*

pani jest w domu → *nie ma pani w domu*

jesteśmy w domu → *nie ma nas w domu*

jesteście w domu → *nie ma was w domu*

są w domu → *nie ma ich w domu*

panowie są w domu → *nie ma panów w domu*

panie są w domu → *nie ma pań w domu*

państwo są w domu → *nie ma państwa w domu*

Zaimki osobowe – celownik

<i>ja</i>	<i>mnie, mi</i>
<i>ty</i>	<i>tobie, ci</i>
<i>on</i>	<i>jemu, mu</i>
<i>ona</i>	<i>jej</i>
<i>ono</i>	<i>jemu, mu</i>
<i>my</i>	<i>nam</i>
<i>wy</i>	<i>wam</i>
<i>oni</i>	<i>im</i>
<i>one</i>	<i>im</i>
<i>pan</i>	<i>panu</i>
<i>pani</i>	<i>pani</i>
<i>państwo</i>	<i>państwu</i>
<i>panowie</i>	<i>panom</i>
<i>panie</i>	<i>paniom</i>

Dać	<i>ktos komus</i>	<i>Piotr dal mi na imieniny czekoladki.</i>
Kupić	<i>ktos komus</i>	<i>Irena kupila mu sweter z okazji urodzin.</i>
Podobać się	<i>cos/ktos komus</i>	<i>Czy podobal sie panstwu ten film?</i> <i>Czy podoba ci sie nasza nowa kolezanka?</i>
Obiecać	<i>cos komus</i>	<i>Pawel obiecal nam wyjazd do Krakowa.</i>

Jest *komus jak* (ktoś czuje się jakoś)

<i>Jest mi zimno.</i>	→	<i>Zimno mi.</i>
<i>Jest mi ciepło.</i>	→	<i>Ciepło mi.</i>
<i>Jest mi gorąco.</i>	→	<i>Gorąco mi.</i>
<i>Jest mi duszno.</i>	→	<i>Duszno mi.</i>
<i>Jest mi słabo.</i>	→	<i>Słabo mi.</i>
<i>Jest mi smutno.</i>	→	<i>Smutno mi.</i>
<i>Jest mi wesoło.</i>	→	<i>Wesoło mi.</i>
<i>Jest mi żal.</i>	→	<i>Żal mi.</i>
<i>Jest mi głupio.</i>	→	<i>Głupio mi.</i>
<i>Jest mi ciężko.</i>	→	<i>Ciężko mi.</i>

Zwrot kończę + bezokolicznik czasownika niedokonanego

Kończę pić herbatę.

Kończę jeść obiad.

Kończę robić zadanie.

Kończę czytać artykuł.

Kończę pisać list.

Dopijím čaj.

Dojídám oběd.

Dodělavám úkol.

Dočítám (ten) článek.

Dopisuji (ten) dopis.

Przymyki			
GDZIE?			
w	Ms.	-, v	w domu, w pracy, w górach <i>Ja jestem w domu, a brat w pracy.</i>
na	Ms.	na, v	na poczcie, na policji, na Słowacji, na Węgrzech <i>Byłem na poczcie.</i> <i>Urlop spędziłem na Słowacji.</i>
przy	Ms.	u	przy drzwiach, przy oknie, przy kościele <i>Krzesełko stoi przy drzwiach.</i> <i>Teraz jestem przy kościele.</i>
po	Ms.	-, po	po ulicy, po mieście, po sklepach <i>Całe popołudnie chodziłam po mieście.</i>
pod	N.	u, pod	pod pomnikiem, pod dworcem, pod stołem <i>Spotkamy się pod pomnikiem.</i> <i>Piłka leży pod stołem.</i>
przed	N.	před	przed domem, przed drzwiami, przed samochodem <i>Przed domem jest duży park.</i> <i>Przed samochodem jedzie rower.</i>
za	N.	za	za domem, za szafą, za plecami <i>Obraz stoi za szafą.</i> <i>Robił wszystko za moimi plecami.</i>
nad	N.	nad, u	nad stołem, nad głową, nad rzeką, nad jeziorem, nad morzem, nad stawem <i>Półka znajduje się nad stołem.</i> <i>Urlop spędzimy nad morzem.</i>
u	D.	u	u lekarza, u kolegi, u babci <i>Wczoraj byłam u lekarza.</i> <i>Wieczorem będę u babci.</i>
koło/obok	D.	u, vedle	koło domu, koło cioci, obok fotela, obok talerza <i>Kotłownia znajduje się koło domu.</i> <i>Widelec leży obok talerza.</i>
wzdłuż	D.	podél	wzdłuż muru, wzdłuż ulicy <i>Krzaki rosną wzdłuż całej ulicy.</i>
SKĄD?			
z(e)	D.	z	z Krakowa, ze wsi, ze szkoły, z gór <i>Jedziemy z Krakowa.</i> <i>Wracam z gór.</i>
od	D.	od	od lekarza, od kolegi <i>Idę od lekarza.</i>
sprzed	D.	od	sprzed domu, sprzed dworca <i>Autobus odjeżdża sprzed dworca.</i>

spod	D.	od, ze	spod Krakowa, spod rektoratu, spod prysznicu <i>Pochodzę spod Krakowa.</i> <i>Autobus odjeżdża sprzed rektoratu.</i> <i>Akurat wychodzę spod prysznicza.</i>
znad	D.	od	znad rzeki, znad jeziora, znad morza, znad stawu <i>Wracamy znad rzeki.</i>
DOKĄD?			
do	D.	k, do	do lekarza, do babci, do Krakowa, do sklepu <i>Jadę do Krakowa.</i> <i>Idę do sklepu.</i>
na	B.	na	na wykład, na pocztę, na policję <i>Wybieram się na wykład.</i> <i>Za chwilę pójdę na pocztę.</i>
po	B.	pro	po chleb, po wino, po zakupy, po kolegę <i>Idę do sklepu po chleb i wino.</i> <i>Idę na dworzec po kolegę.</i>
pod	B.	k	pod dom, pod dworzec <i>Przyjdź pod ratusz.</i> <i>Zajechałem samochodem pod dom.</i> <i>Autobus jedzie pod sam dworzec.</i>
za	B.	za	za dom, za fotel, za szafę <i>Dąłem karton za fotel.</i>
nad	B.	nad, k	nad stół, nad rzekę, nad jezioro, nad morze, nad staw <i>Powiesiłam obraz nad stół.</i> <i>Jadę nad morze.</i>
w	B.	do, na	w góry, w Tatry, w Beskidy <i>Wybieram się w Beskidy.</i>
KIEDY?			
w(e)	Ms.	v	w styczniu, w lutym, we wrześniu <i>Konferencja odbędzie się w lutym.</i>
w(e)	B.	v	w poniedziałek, we wtorek, w niedzielę <i>Spotkamy się we wtorek.</i>
podczas w czasie	D.	během	podczas obiadu, podczas kolacji, podczas zajęć <i>Opowiesz mi wszystko podczas obiadu.</i> <i>Proszę nie rozmawiać podczas zajęć.</i>
po	Ms.	za, po	po roku, po tygodniu, po dwóch dniach <i>Wrócił do domu po roku.</i> <i>Po dwóch dniach zaczął się nudzić.</i>
przed	N.	před	przed rokiem, przed tygodniem, przed dwoma dniami <i>Zarobił więcej niż przed rokiem.</i> <i>Książka została wydana przed rokiem 1945.</i>

o	Ms.	v(e)	o godzinie pierwszej, czwartej, jedenastej <i>Spotkamy się o czwartej.</i>
<i>DO KIEDY?</i>			
do jutra, do listopada <i>Będę w Warszawie do czerwca.</i>			
<i>OD KIEDY?</i>			
od piątku, od nowego roku <i>Uczę się polskiego od nowego roku.</i>			
<i>NA KIEDY?</i>			
na wtorek, na następne zajęcia <i>Zadanie domowe powinieneś przygotować na następne zajęcia.</i>			
<i>JAK DŁUGO?</i>			
tydzień, przez tydzień, rok, przez rok <i>Byliśmy w Paryżu tydzień / przez tydzień.</i>			
KTÓREJ?			
-	N.	-, po	ulicą Wyspiańskiego, autostradą <i>Proszę iść ulicą Wyspiańskiego.</i> <i>Do Pragi jedzie się autostradą.</i>
przez	B.	-, přes	przez plac, przez rynek, przez ulicę <i>Kiedy szedłem przez plac, spotkałem Irenę.</i> <i>Dzieci przechodzą przez ulicę.</i>
wzdłuż	D.	podél	wzdłuż muru, wzdłuż ulicy <i>Proszę iść wzdłuż tego czerwonego muru.</i> <i>Teraz idę wzdłuż ulicy Mickiewicza.</i>

dojść	<i>Piotr doszedł do rzeki.</i>
dojechać	<i>Wieczorem dojedziemy do Pragi.</i>
najść	<i>Koleżanka naszła mnie w biurze.</i>
najechać	<i>Samochód najechał na drzewo.</i>
odejść	<i>Ewa odejdzie z urzędu.</i>
odjechać	<i>Paweł odjechał samochodem.</i>
pójść	<i>Potem poszliśmy do kina.</i>
pojechać	<i>Wieczorem pojechaliśmy do miasta.</i>
podejść	<i>Proszę podejść bliżej.</i>
podjechać	<i>Samochód podjechał pod sam dom.</i>
przejsć	<i>Musimy przejść przez ulicę. Przeszedłem bardzo trudny okres.</i>
przejechać	<i>Ten samochód przejechał pod moim oknem. Przejechaliśmy dużo kilometrów.</i>
przyjść	<i>Państwo Kowalscy przyjdą dziś do nas.</i>
przyjechać	<i>Kiedy przyjechałaś do Brna?</i>
wejść	<i>Proszę wejść do pokoju.</i>
wjechać	<i>Wjechałem właśnie do garażu.</i>
wyjsć	<i>Muszę wyjść o czwartej. Pan Kowalski już wyszedł.</i>
wyjechać	<i>Piotr wyjechał do Lublina.</i>
zejść (się)	<i>Musimy zejść na drugie piętro. Zeszło się bardzo dużo ludzi.</i>
zjechać (się)	<i>Proszę zjechać na dół do restauracji. Na kongres zjechało się dużo gości.</i>
zajść	<i>Słońce już zaszło. Irena zaszła już za dom.</i>
zajechać	<i>Proszę zajechać na parking.</i>

Stopniowanie przymiotników

I. stopniowanie syntetyczne:

- stopień równy: *tani, nowy, piękny*
- stopień wyższy: *tańszy, nowszy, piękniejszy*
-sz-y
-ejsz-y (temat zakończony na grupę spółgłosek, najczęściej na sonorę)
- stopień najwyższy *najtańszy, najnowszy, najpiękniejszy*
naj- + stopień wyższy

czysty *czystszy, czystszy*

tlusty *tlustszy, tłustszy*

gęsty *gęstszy, gęstszy*

lekki *lżejszy*

daleki *dalszy*

dobry *lepszy*

zły *gorszy*

duży *większy*

wielki *większy*

mały *mniejszy*

mądry *mądrszy, mądrszy*

gorący *gorętszy*

II. stopniowanie analityczne (opisowe):

- stopień równy: *interesujący, słony, chory*
- stopień wyższy: *bardziej interesujący, bardziej słony,*
bardziej chory
bardziej + stopień równy
- stopień najwyższy *najbardziej interesujący, najbardziej słony,*
najbardziej chory
najbardziej + stopień równy

Konstrukcje syntaktyczne:

Tak (samo) + stopień równy + jak + M. (ktoś, coś)

Ta czarna torebka jest tania.

*Ta czarna torebka jest **tak** tania **jak** ta czerwona torebka.*

*Ta czarna torebka jest **tak samo** tania **jak** ta czerwona torebka.*

Paweł jest niski.

*Paweł jest **tak** niski **jak** Piotr.*

*Paweł jest **tak samo** niski **jak** Piotr.*

Stopień wyższy + niż + M. (ktoś, coś)

Stopień wyższy + od + D. (kogoś, czegoś)

*Ta czarna torebka jest tańsza **niż** ta czerwona torebka.*

*Ta czarna torebka jest tańsza **od tej** czerwonej torebki.*

*Paweł jest niższy **niż** Piotr.*

*Paweł jest niższy **od** Piotra.*

Stopień najwyższy + z(e) + D. (kogoś, czegoś)

Stopień najwyższy + z(e) wszystkich + D. (kogoś, czegoś)

Stopień najwyższy + spośród + D. (kogoś, czegoś)

*Ta czarna torebka jest najtańsza **ze wszystkich** torebek.*

*Ta czarna torebka jest najtańsza **spośród wszystkich** torebek.*

*Paweł jest najniższy **ze wszystkich** chłopców.*

*Paweł jest najniższy **spośród wszystkich** chłopców.*

Tryb przypuszczający (warunkowy)

Chcieć		
1.	<i>chciałbym, chciałabym</i>	<i>chcielibyśmy, chciałybyśmy</i>
2.	<i>chciałbyś, chciałabyś</i>	<i>chcielibyście, chciałybyście</i>
3.	<i>chciałby, chciałaby, chciałoby</i>	<i>chcielibyby, chciałybyby</i>

Pisać		
1.	<i>pisalbym, pisałabym</i>	<i>pisalibyśmy, pisałybyśmy</i>
2.	<i>pisalbyś, pisałabyś</i>	<i>pisalibyście, pisałybyście</i>
3.	<i>pisalby, pisałaby, pisałoby</i>	<i>pisalibyby, pisałybyby</i>

Stopniowanie przysłówków

I. stopniowanie syntetyczne:

- stopień równy: *tanio, daleko, pięknie*
- stopień wyższy: *taniej, dalej, piękniej*
-ej
- stopień najwyższy: *najtaniej, najdalej, najpiękniej*
naj- + stopień wyższy

czysto *czyściej*

gęsto *gęściej*

lekko *lżej*

dobrze *lepiej*

źle *gorzej*

dużo *więcej*

mało *mniej*

mądrze *mądrzej*

gorąco *goręcej*

II. stopniowanie analityczne (opisowe):

- stopień równy: *interesująco, słony*

- stopień wyższy: *bardziej interesująco, bardziej słony*
bardziej + stopień równy
- stopień najwyższy *najbardziej interesująco, najbardziej słony*
najbardziej + stopień równy

Konstrukcje syntaktyczne:

Tak (samo) + stopień równy + jak + M. (ktoś, coś)

To czerwone jabłko jest wysoko.

*To czerwone jabłko jest **tak** wysoko **jak** to zielone jabłko.*

*To czerwone jabłko jest **tak samo** wysoko **jak** to zielone jabłko.*

Paweł mieszka daleko.

*Paweł mieszka **tak** daleko **jak** Piotr.*

*Paweł mieszka **tak samo** daleko **jak** Piotr.*

Stopień wyższy + niż + M. (ktoś, coś)

Stopień wyższy + od + D. (kogoś, czegoś)

*To czerwone jabłko jest wyżej **niż** ta to zielone jabłko.*

*To czerwone jabłko jest wyżej **od** tego zielonego jabłka.*

*Paweł mieszka dalej **niż** Piotr.*

*Paweł mieszka dalej **od** Piotra.*

Stopień najwyższy + z(e) + D. (kogoś, czegoś)

Stopień najwyższy + z(e) wszystkich + D. (kogoś, czegoś)

Stopień najwyższy + spośród + D. (kogoś, czegoś)

*To czerwone jabłko jest najwyżej **ze** wszystkich jabłek.*

*To czerwone jabłko jest najwyżej **spośród** wszystkich jabłek.*

*Paweł mieszka najdalej **ze** wszystkich chłopców.*

*Paweł mieszka najdalej **spośród** wszystkich chłopców.*